

Uchwała nr 5/2025
Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. Środowiska z dnia 07.03.2025

skierowana do
Wydziału Środowiska, Klimatu i Powietrza Urzędu Miasta Krakowa,
os. Zgody 2, 31-949 Kraków

w sprawie
konsultacji społecznych planu działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu (SECAP) dla Gminy
Miejskiej Kraków

Komisja Dialogu Obywatelskiego ds. Środowiska w odpowiedzi na ogłoszone w Gminie Miejskiej Kraków konsultacje społeczne dotyczące aktualizacji „Planu działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu dla Gminy Miejskiej Kraków” (SECAP, Sustainable Energy and Climate Action Plan) proponuje następujące uzupełnienia i zmiany w dokumencie.

Biorąc pod uwagę, że Plan obejmuje nie tylko zagadnienia zarządzania źródłami energii, ale też podejmowania działań związanych ze zmianami klimatu proponujemy dodać do dokumentu elementy nierozdzielnie związane z całością działań na rzecz dostosowania organizmów żywych do postępujących zmian klimatu.

1.

W punkcie 1. Streszczenie, w podpunkcie

“Cztery strategiczne celów SECAP dla Miasta Krakowa to:” proponujemy zmianę na:
“Pięć strategicznych celów SECAP dla Miasta Krakowa to”: gdzie punkt 5. to:

5) Ochrona siedlisk ptaków i nietoperzy w budynkach - edukacja społeczności, właścicieli i użytkowników budynków.

Zaproponowano dodanie piątego strategicznego cel SECAP:

Ochrona siedlisk ptaków i nietoperzy w budynkach - edukacja społeczności, właścicieli i użytkowników budynków związana z obowiązkiem wykonywania opinii/ekspertyz ornitologicznych/przyrodniczych przed przeprowadzeniem prac remontowych i termomodernizacyjnych związanych z zasiedleniem budynku przez gatunki chronione.

2.

Proponowany nowy zapis strategiczny (brak w SECAPie):

Wdrażanie krakowskiego SECAPu będzie zgodne z unijną zasadą “po pierwsze efektywność energetyczna” (*efficiency first principle*, https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/energy-efficiency-targets-directive-and-rules/energy-efficiency-first-principle_en).

Zasada ta ma na celu zapewnienie, że przy pełnym uwzględnieniu bezpieczeństwa dostaw i integracji rynku:

- produkowana jest tylko energia, która jest naprawdę potrzebna
- unika się inwestycji w aktywa osierococone
- zapotrzebowanie na energię jest zmniejszone i zarządzane w sposób opłacalny.

3.

Zmiana edycyjna dotycząca spójności w całym dokumencie: m.in. Tabela 7-6 Przedsięwzięcia w sektorze „Energetyka”

Zapis oryginalny:

EN 08 - Rozwój instalacji fotowoltaicznych w formule prosumenta na terenie miasta (instalacje do 50 kW) do 2030

Proponowany uzupełniony zapis:

EN08 - Podnoszenie efektywności energetycznej w formule obywatelskich społeczności energetycznych oraz instalacji fotowoltaicznych (instalacje do 50 kW) w formule prosumenta na terenie miasta do 2030

Proponowany dodatkowy, nowy zapis:

EN08 Rozwój instalacji fotowoltaicznych w formule prosumenta i/lub obywatelskich społeczności energetycznych na terenie miasta (instalacje do 50 kW) do 2030

Proponowany dodatkowy, nowy zapis:

EN08 Podnoszenie efektywności energetycznej w formule obywatelskich społeczności energetycznych oraz instalacji fotowoltaicznych (instalacje do 50 kW) w formule prosumenta na terenie miasta do 2030

4.

W punkcie **4. Strategia**

4.1 Strategia, wizja i cele energetyczno-klimatyczne.

Proponowany nowy zapis:

W ramach realizacji 3 z 5 celów strategicznych SECAPu, mianowicie:

- mitygacja - ograniczenie emisji CO₂ (...),
- przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu (...),
- zaangażowanie społeczności

uwzględnienie 13. postulatu Krakowskiego Panelu Klimatycznego „Przygotowanie i wdrożenie, po wprowadzeniu odpowiednich przepisów prawa, pilotażowego projektu społeczności energetycznej w Krakowie wraz zaproponowaniem terenów do jej założenia, analizą korzyści, kosztów i ograniczeń oraz przeprowadzeniem kampanii informacyjnej”

W 2025 roku powołane zostaną w Krakowie pierwsze trzy obywatelskie społeczności energetyczne*. Zarejestrowanymi krakowskimi OSE - zgodnie z nowelizacją prawa energetycznego z roku 2023 (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu19970540348>, art. 3 pkt 13f oraz rozdział 2e) w rejestrze obywatelskich społeczności energetycznych Urzędu Regulacji Energetyki - będą: stowarzyszenie rejestrowe lub wspólnota mieszkaniowa lub spółdzielnia mieszkaniowa.

Cel:

Do roku 2030 w Krakowie powstanie 100 obywatelskich społeczności energetycznych, których aktywność m.in. zwiększy udział i zaangażowanie społeczności, ograniczy ubóstwo energetyczne oraz wesprze dekarbonizację Krakowa. Zadanie to będzie realizowane przez miasto we współpracy ze stowarzyszeniami rejestrowymi, wspólnotami mieszkaniowymi i spółdzielniami mieszkaniowymi.

(*w ramach projektu/zadania publicznego nr G9G-5/2025 finansowanego przez Ministerstwo Funduszy i Rozwoju Regionalnego, realizowanego przez Stowarzyszenie EKO-UNIA, we współpracy z fundacją Zielony Instytut)

5.

Uzupełnienie **Tabeli 4 -1 Cele strategiczne SECAP dla Miasta Krakowa**

Proponowany dodatkowy zapis w tabeli:

Ochrona siedlisk ptaków i nietoperzy w budynkach

Celem miasta jest edukacja społeczności, właścicieli i użytkowników budynków związana z obowiązkiem wykonywania opinii/ekspertyz ornitologicznych/przyrodniczych przed przeprowadzeniem prac remontowych i termomodernizacyjnych związanych z budynkiem.

6.

Uzupełnienie w: **Tabela 4-8 Finansowanie przedsięwzięć – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**

Program „Czyste powietrze”. Program przewiduje dofinansowania m.in. na:

dodanie punktu:

- **dokumentację dot. ekspertyz przyrodniczych.**

Uzasadnienie: dopisany punkt dotyczy wykonania ekspertyz przyrodniczych przed pracami związanymi z termomodernizacją budynku.

7.

W punkcie 5.2.3 Przemysł - Możliwe kierunki działania

W sektorze Przemysłu istnieje szereg działań mających na celu zmniejszenie negatywnego wpływu na środowisko naturalne oraz zmniejszenie zużycia energii:

Zamian w pierwszym zdaniu z:

- Termomodernizacja budynków przemysłowych. Ograniczenie zużycia ciepła na cele grzewcze i przygotowanie ciepłej wody użytkowej

Na:

- Termomodernizacja budynków przemysłowych z **obowiązkowym wykonaniem opinii przyrodniczej**. Ograniczenie zużycia ciepła na cele grzewcze i przygotowanie ciepłej wody użytkowej.

8.

Zmiana w punkcie 5.2.4 Możliwe kierunki działań

Z:

Maksymalną energochłonność budynku użyteczności publicznej określa Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Zgodnie z zapisami rozporządzenia budynek nowy i przebudowywany powinien zużywać nie więcej niż 45 kWh/m²·rok nieodnawialnej energii pierwotnej na ogrzewanie, wentylację i ciepłą wodę użytkową. W związku z tym, aby osiągnąć taki wskaźnik, konieczne jest przeprowadzanie głębokich działań termomodernizacyjnych.

Na:

Maksymalną energochłonność budynku użyteczności publicznej określa Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Zgodnie z zapisami rozporządzenia budynek nowy i przebudowywany powinien zużywać nie więcej niż 45 kWh/m²·rok nieodnawialnej energii pierwotnej na ogrzewanie, wentylację i ciepłą wodę użytkową. W związku z tym, aby osiągnąć taki wskaźnik, konieczne jest przeprowadzenie głębokich działań termomodernizacyjnych **po obowiązkowym wykonaniu ekspertyz przyrodniczych**. Do takich przedsięwzięć zaliczają się:

9.

Tabela 10-1 Korzyści społeczne i ekonomiczne działań przewidzianych do realizacji w ramach SECAP

Zmiana w punkcie BM07 z:

Termomodernizacja budynków mieszkalnych

Na: Termomodernizacja budynków mieszkalnych z zachowaniem systemu ochrony gatunków zasiedlających obiekty budowlane

10.

Rozdział 10.3. Ryzyka i zagrożenia realizacji działań SECAP

Tabela 10-2 Ryzyka, zagrożenia i działania zaradcze związane z realizacją działań w SECAP

W kolumnie Działania zaradcze możliwe do wdrożenia:

w Lp. 1-8 i 10-12 oraz 60-61 **dodanie sformułowania: z zachowaniem systemu ochrony gatunków zasiedlających budynki**

oraz

w Lp. 2-8 i 10-13 **dodanie: z uwzględnieniem systemu ochrony gatunków zasiedlających budynki**

w Lp. 60 dodanie: wprowadzenie monitoringu i skutecznego systemu kar

W Lp. 61 dodanie: zmiana na: Wprowadzenie edukacji oraz ulg w zakresie kosztów odpadów dla rodzin wielodzietnych i osób ubogich.

11.

W zakresie Załącznika 3 – Opis przedsięwzięć prosimy o dodanie w:

BM01 Polityka modernizacji budynków w Krakowie

Uzupełnienie w drugim akapicie o podkreśloną sentencję:

Polityka modernizacji powinna uwzględniać aspekty techniczne, społeczne, ekologiczne, ekonomiczne, a także dziedzictwa historycznego modernizacji budynków na terenie miast, **z uwzględnieniem systemu ochrony gatunków zasiedlających budynki.**

BM02 Monitorowanie tempa modernizacji energetycznej budynków

Uzupełnienie w drugim akapicie o wytłuszczoną sentencję:

System monitoringu powinien umożliwiać ocenę stopnia i tempa modernizacji energetycznej budynków a także podejmowanie decyzji o prowadzeniu działań wspierających procesy modernizacyjne, **z uwzględnieniem systemu ochrony gatunków zasiedlających budynki.**

BM03 Promowanie nowoczesnych technologii do ocieplenia budynków z uwzględnieniem wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła

Uzupełnienie o wytluszczoną sentencję:

Przedsięwzięcie polega na promowaniu technologii wykraczających poza powszechnie stosowane w procesie modernizacji budynków, w tym uwzględnienie systemów inteligentnego budynku, automatyki sterującej, metod prefabrykowanych do ocieplenia budynków a także z uwzględnieniem wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła, **z uwzględnieniem systemu ochrony gatunków zasiedlających budynki.**

BM04 Promowanie energooszczędnych gospodarstw domowych oraz budynków pasywnych i plusenergetycznych

Uzupełnienie o wytluszczoną sentencję:

Prowadzenie akcji i kampanii informacyjnych mających na celu promowanie oszczędnego gospodarowania energią w gospodarstwach domowych a także budownictwa pasywnego i plusenergetycznego. Informacje powinny dotyczyć zarówno wbudowanych systemów budynkowych jak również sprzętu oraz urządzeń wykorzystywanych w budynkach mieszkalnych z uwzględnieniem możliwości zmiany zachowania i przyzwyczajzeń użytkowników, **z uwzględnieniem systemu ochrony gatunków zasiedlających budynki.**

BM05 Promowanie formuły One Stop Shop w procesie modernizacji energetycznej budynków

Uzupełnienie o wytluszczoną sentencję:

Promowanie kompleksowych usług w zakresie modernizacji budynków w formule One Stop Shop (OSS) mających na celu przyspieszenie i ułatwienie procesu modernizacji. Formuła One Stop Shop obejmuje usługę polegającą na możliwie kompleksowej obsłudze właściciela (inwestora) budynku, który ma podlegać modernizacji energetycznej, **z uwzględnieniem systemu ochrony gatunków zasiedlających budynki.**

BM06 Realizacja projektu FuturHist - Zintegrowane typologiczne podejście mające na celu wyznaczenie kierunków przyszłego rozwoju europejskich budynków historycznych w zakresie przejścia na czystą energię

Uzupełnienie o wytluszczoną sentencję:

Uczestnictwo w międzynarodowym projekcie badawczo- innowacyjnym FuturHist (Zintegrowane typologiczne podejście mające na celu wyznaczenie kierunków przyszłego rozwoju europejskich budynków historycznych w zakresie przejścia na czystą energię). Projekt jest w całości finansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Horizon. Celem projektu jest wypracowanie skutecznych i efektywnych kosztowo rozwiązań, które mają pozwolić na zmniejszenie zapotrzebowania budynków historycznych na energię o min. 60% przy zachowaniu ich wartości historycznych i kulturowych **z uwzględnieniem systemu ochrony gatunków zasiedlających budynki.**

BM07 Termomodernizacja budynków mieszkalnych

Uzupełnienie o wytluszczoną sentencję:

Modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych jedno i wielorodzinnych polegająca na zmniejszeniu zapotrzebowania na energię końcową. Przedsięwzięcie obejmuje także modernizację energetyczną budynków będących własnością gminy. Zakres modernizacji określony powinien być przez inwestora jako wariant optymalny, **z uwzględnieniem systemu ochrony gatunków zasiedlających budynki (...)**

BUP01 Modernizacja energetyczna i zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach oświaty, sportu, kultury i administracji Gminy Kraków – WPF

Uzupełnienie o wytluszczoną sentencję:

Przedsięwzięcie zakłada modernizację energetyczną budynków użyteczności publicznej w zakresie określonym jako wariant optymalny w audycie energetycznym wykonanym dla każdego z obiektów, **z uwzględnieniem systemu ochrony gatunków zasiedlających budynki (...)**

Oraz podobnie w miejscu:

Przedsięwzięcie zostało podzielone na trzy etapy:

1. Termomodernizacja przegród zewnętrznych, **z uwzględnieniem systemu ochrony gatunków zasiedlających budynki (...)** (docieplenie ścian, stropów nad ostatnią kondygnacją, wymiana stolarki okiennej, drzwiowej, modernizacja systemu wentylacji),

BUP02 Modernizacja energetyczna i zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach oświaty, sportu, kultury i administracji Gminy Kraków - pozostałe

Uzupełnienie o wytluszczoną sentencję:

Przedsięwzięcie zakłada modernizację energetyczną budynków użyteczności publicznej w zakresie określonym jako wariant optymalny w audycie energetycznym wykonanym dla każdego z obiektów, **z uwzględnieniem systemu ochrony gatunków zasiedlających budynki (...)**

PR01 Poprawa efektywności energetycznej budynków przemysłowych

Uzupełnienie o wytluszczoną sentencję:

Modernizacja energetyczna budynków przemysłowych (hal produkcyjnych, magazynów, warsztatów i innych) polegająca na zmniejszeniu zapotrzebowania na energię końcową. Zakres modernizacji określony powinien być przez inwestora jako wariant optymalny, **z uwzględnieniem systemu ochrony gatunków zasiedlających budynki (...)**

12.

W punkcie: 3.6 Długoterminowa strategia renowacji budynków

Sposób realizacji, w punkcie 2 uzupełnienie o wytluszczone zdanie:

2. Głęboka termomodernizacja - szereg prac mających wpływ na bilans energetyczny budynku. Celem jest jak największe obniżenie strat ciepła poprzez ocieplenie budynku, **z uwzględnieniem systemu ochrony gatunków zasiedlających budynki** wymianę stolarki okiennej i drzwiowej na bardziej szczelną, ocieplenie dachu itp.

Oraz w akapicie drugim dodanie wytłuszczonego zdania:

Zgodnie ze strategią do 2050 roku szacowane jest przeprowadzenie około 7,5 mln inwestycji termomodernizacyjnych, z czego 4,7 mln głębokich termomodernizacji, w tym w ramach rozłożonej w czasie termomodernizacji etapowej. **Wszystkie inwestycje termomodernizacyjne będą wykonane z uwzględnieniem systemu ochrony gatunków zasiedlających budynki.**

13.

W punkcie: 3.8 Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032

Sposób realizacji, w punkcie 3 uzupełnienie o wytłuszczoną sentencję:

- zadania w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest obejmujące: usuwanie wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych **z uwzględnieniem systemu ochrony gatunków zasiedlających objekty (...)**

14.

W punkcie: 3.10 Aktualizacja krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych 2022

Sposób realizacji, w drugim akapicie uzupełnienie o podkreślone zdanie:

Z planów inwestycyjnych przedstawionych przez aglomeracje wynika, że w ramach VI AKPOŚK zaplanowane zostało wybudowanie 8 022 km sieci kanalizacyjnej oraz zmodernizowanie 3 173 km sieci. Ponadto planowane jest wybudowanie 60 nowych oczyszczalni ścieków oraz przeprowadzenie 978 innych inwestycji na istniejących oczyszczalniach. **Proponuje się zastosowanie oczyszczania ścieków w obiegu zamkniętym.**

15.

W punkcie: 5. Analiza dokumentów lokalnych

5.1 Strategia Rozwoju Krakowa „Tu chcę żyć. Kraków 2030.”

Sposób realizacji uzupełnić w podpunkcie c) w następujący sposób:

c) Rozbudowa Międzynarodowego Portu Lotniczego Kraków-Balice, w tym budowa nowej drogi startowej **oraz konieczne zbudowanie dla lotniska oczyszczalni ścieków w obiegu zamkniętym.**

5.2 Rekomendacje Krakowskiego Panelu Klimatycznego

Sposób realizacji uzupełnić w punkcie 3, 9, 23 i 25 w następujący sposób – zdania do dodania są wytłuszczone:

3) Utworzenie kompleksowego punktu doradztwa energetycznego rozszerzającego dotychczasową ofertą doradcą UMK oraz utworzenie grupy doradców energetycznych wspierających mieszkańców i mieszkanki Krakowa w realizacji inwestycji związanych z termomodernizacją i instalacją OZE. Centrum powinno odpowiadać na potrzeby różnych grup odbiorców (od właścicieli domów jednorodzinnych do zarządców budynków wielorodzinnych), wspierać mieszkańców na każdym etapie inwestycji (wybór rozwiązań, informacja o możliwych źródłach finansowania, wsparcie w załatwianiu kwestii formalnych) oraz działać możliwie sprawnie (reguła „jednego okienka”) **z uwzględnieniem przepisów ochrony przyrody i gatunków chronionych zasiedlających budynki.**

9) Przeprowadzenie, z wykorzystaniem zewnętrznych źródeł finansowania, przeglądu budynków Gminy Miejskiej Kraków pod względem zużycia energii, potrzeb termomodernizacyjnych, możliwości zastosowania pomp ciepła i instalacji fotowoltaicznych czy wykonania audytów energetycznych, przyjęcie standardów głębokiej termomodernizacji oraz opracowanie długofalowego programu głębokiej termomodernizacji gminnych budynków użyteczności publicznej, uwzględniającego dostępne źródła finansowania wraz z celami pośrednimi, planami wdrożenia oraz corocznym raportowaniem postępów **przy uwzględnieniu przepisów ochrony przyrody i gatunków chronionych zasiedlających budynki.**

23) Opracowanie łatwego proceduralnie programu wsparcia dla termomodernizacji budynków wielorodzinnych, z budżetem adekwatnym wobec skali potrzeb, połączonego z szerokimi działaniami informacyjno-edukacyjnymi i doradczymi skierowanymi do właścicieli, zarządców i administratorów **przy uwzględnieniu przepisów ochrony przyrody i gatunków chronionych zasiedlających budynki.**

25) Przygotowanie i promocja standardów energetyczno-klimatycznych budynków nowych i termomodernizowanych, z uwzględnieniem kosztów eksploatacji, realizacja nowych budynków GMK jako zero lub niskoemisyjnych oraz wykorzystanie budynków gminnych realizowanych zgodnie ze standardami energetyczno-klimatycznymi do promocji i edukacji w zakresie stosowanych rozwiązań **przy uwzględnieniu przepisów ochrony przyrody i gatunków chronionych zasiedlających budynki.**

16.

Prosimy o uwzględnienie zapisów zapewniających finansowanie działań z zakresu edukacji ekologicznej i klimatycznej realizowanych przez organizacje pozarządowe. Organizacje te działają skutecznie i docierają do mieszkańców z dobrą i nowoczesną ofertą edukacyjną, dostosowaną do zmieniających się warunków oraz konieczności adaptacji jakości życia do konsekwencji zmian klimatu. Warto wspierać ich działania, uwzględniając ten aspekt w każdym dokumencie strategicznym przygotowywanym przez Gminę Miejską Kraków.

17.

Proponujemy dopisanie do uchwały przepisów dot. ochrony przyrody i gatunków zasiedlających budynki, do bibliografii (literatury), ewentualnie dodanie odnośników przy każdym punkcie nawiązującym do modernizacji czy termomodernizacji budynków:

Przepisy prawne chroniące ptaki i nietoperze w budynkach przy wszelkich pracach remontowych i termomodernizacyjnych związanych z budynkami:

1. Ustawa o ochronie zwierząt z dn. 21 sierpnia 1997 r. (Dz. U. 2003 nr 106, poz.1002 ze zm.)
2. Ustawa o ochronie przyrody z dn. 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. 2009 nr 151, poz. 1220 ze zm.)
3. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. 2004 nr 220, poz. 2237)
4. Ustawa prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz. U. 2006 nr 156, poz. 118 ze zm.)
5. Kodeks Karny (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r., ze zm.)
6. Ustawa o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie z dn. 13 kwietnia 2007 r. (Dz. U. 2007 nr 75, poz.493)

dr inż. Tomasz Fiszer
Przewodniczący KDO ds. Środowiska